

Jongerencoach Shirley Nieuwhart met Selina en Roos op de achtergrond

© jan paul kuit

INTERVIEW SCHULDEN

Coach tegen schulden

Jongeren met schulden. Hun aantal groeit. Het gaat vooral om jongeren in de hulpverlening die 18 jaar worden. Zij moeten vanaf dan alles zelf regelen. In Roermond leren ervaringsdeskundigen andere jongeren hoe het (niet) moet.

DOOR JUDITH JANSSEN

ROERMOND

|

Het leven van Selina (22 jaar) en Roos (24 jaar) uit Roermond staat eindelijk weer een beetje op de rit. Een beetje. Selina woont sinds een paar jaar op zichzelf - met steun van een jongerencoach - maar zonder intensieve bemoeienis van instanties. Daarvoor woonde ze onder begeleiding van Rubicon Jeugdzorg.

Het leven van Selina was een aaneenschakeling van problemen. Slecht contact met haar ouders, vroeg het huis uit, verkeerde vrienden. Nu gaat het beter. Alleen verveelt ze zich kapot. „Elke ochtend sta ik op met de vraag ‘wat zal ik eens gaan doen?’ Ik wil een ritme. Ik wil iets om voor te leven. Ik zit al een paar jaar met een Wa-jong-uitkering thuis, terwijl ik zoveel wil doen maar ik weet niet goed hoe.”

Selina (ze wil liever niet met haar achternaam in de krant) heeft geen ruimte meer in haar hoofd om overzicht te houden. Er is in haar leven te veel gebeurd. Ruzies, bedreigingen, pesterijen, mishandelingen. Ze praat er liever niet over *on the record*. Te pijnlijk.

Als Essent met de afrekening komt, schieten bij mij alle doemscenario's door het hoofd.

SELINA

Datzelfde geldt voor Roos (niet haar echte naam). De jonge vrouw van 24 jaar woont al vanaf haar tweede in pleeggezinnen en internaten. Ze leidde een leven dat bestond uit ruzies en mishandelingen. Haar ouders waren uit beeld. Toen ze 18 jaar werd, ging ze op zichzelf wonen. Van het internaat kreeg ze drie maanden de tijd om het te regelen. „Geen idee hoe dat moest. Ik had geen werk. Geen geld, maar snel genoeg heel veel schulden.”

Onverzekerd

Met ‘duizenden’ euro's schuld, klopte ze aan bij jongerencoach Shirley Nieuwhart van stichting Wel.kom en haar collega's. Schuld die ze had door bijvoorbeeld een brommer die op haar naam stond, maar waar anderen onverzekerd mee rond reden. „Ik had nog 20 euro in de week om van te leven. Soms at ik niet. Of macaroni met kaas. Gelukkig kan ik wel goed budgetteren.”

Veel jongeren denken als ze 18 worden ‘toedeledokie, ik doe het wel lekker alleen, zonder hulpverleners’.

SHIRLEY NIEUWHART, JONGERENCOACH

Selina kreeg na haar achttiende psychische hulp, maar niet de hulp die ze nodig had om haar leven (praktisch) in te richten. Haar financiën waren een zootje. De post bleef dicht. Rekeningen, aanmaningen: ze bleven uit het zicht. „Ik had schulden bij de gemeente, bij de energiemaatschappij, bij de zorgverzekeraar. Ik wist niet hoe je die dingen moest regelen. En nog steeds weet ik dat niet goed. Als Essent met de afrekening komt, schieten bij mij alle doemscenario’s door het hoofd. Dan weet ik het niet meer. Dan kan ik niet meer handelen. Wat voor een ander een klein probleem is, is voor mij vaak heel groot.”

Dankzij de jongerencoaches is er meer overzicht in haar leven gekomen. Ze nemen haar schulden door en zorgen voor overzicht en afbetalingsregelingen. Bij het jongerencentrum De Terp, in ’t Veld, ontmoette ze Roos en nog een paar andere jongeren die net als zij al vroeg in hun leven zijn getekend. Het idee ontstond om andere jongeren te gaan waarschuwen voor de keuzes die zij hebben gemaakt. Het project kreeg een naam: Never Schuld(ig). Inmiddels geven ze regelmatig voorlichting op middelbare scholen en aan ouders. Ze vertellen over hun leven, over eenzaamheid, over armoede en hoe het is om met schulden te moeten leven. Over 18 jaar zijn en alles alleen moeten regelen.

Netwerk

Selina: „We willen de jongeren niet bang maken, maar wel de ogen openen om te voorkomen dat ze in dezelfde situatie terechtkomen als wij. Het is zo makkelijk om schulden te maken als je 18 bent. Ouders willen we wakker schudden. Blijf openstaan voor je kind. Kijk, ik had echt helemaal niemand. Geen ouders, geen netwerk. Terwijl dat ontzettend belangrijk is. De meeste jongeren praten niet graag over schulden of problemen of over hoe ze zich echt voelen. Ze dragen een masker om hun schaamte te verbloemen. Ik ook. Maar het is ontzettend belangrijk om wel aan de bel te trekken.”

Jongerencoach Shirley Nieuwhart helpt de jongeren met het project. Ze komen elke week samen om hun presentaties te oefenen en nieuwe plannen te maken. Nieuwhart ziet met lede ogen aan hoe jongeren met soms heel veel schuld bij haar terechtkomen. „Als ze 18 jaar worden, valt de hulp weg. Dan moeten ze het zelf maar regelen. Dat kan, maar het probleem is dat de hulpverleners de kinderen niet hebben geleerd hoe dat dan moet. Ze doen alles voor je. Het gaat nu wel wat beter, maar toch. Bovendien denken veel jongeren als ze 18 zijn ‘toedeledokie, ik doe het wel lekker alleen, zonder hulpverleners’. We verwachten echt te veel van ze. Dat ze ineens de huur betalen en de zorgverzekering, dat ze hun leven op orde krijgen. Die jongeren willen zó graag op zichzelf wonen zodat als er wat is, ze veel te lang wachten met vragen om hulp.”